

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Ivramento Calvmniæ. Titvlvs IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

gentis, ante litem contestatam objectus, nisi de re judicata, transacta, seu finita excipiat litigator, litem contestationem non impediatur, nec regardet: licet dicat objector quod rescriptum non fuisset obtentum, si, quae sunt impetranti opposita, fuissent exposita deleganti.

CAP. II.

Per exceptionem peremptoriam, non fit litem contestatio. Ioan. Andr.

Bonifacius VIII.

Spoliato ab auctore libello, ex parte rei exceptio peremptoria proponatur, nequaquam per hoc litem contestatio intelligitur esse facta. Imò ea non obstante (nisi sit de illis exceptionibus, quae litem contestationem impediunt) fieri oportebit eadem.

DE IURAMENTO CALUMNIAE.

TITVLVS IV.

CAP. I.

Non est de substantia, quod statim post litem contestatam iuratur de calumnia. Ioan. Andr.

Bonifacius VIII.

Si de calumnia, seu de veritate dicenda, in primo litem exordio non iuretur (ut debet) poterit postmodum in qualibet parte litem iurari: cum huiusmodi iuramenta praestari ab initio, de substantia ordinis iudicarii non existat.

Non annullatur processus, licet facti omittatur calumnia iuramentum. h. d.

Propter omissionem quoque tacite in tota causa calumniae iuramentum, iudicialis processus, alias factus legitime, non est nullus, nec etiam annullandus.

Præcipit quod in spiritualibus simul de calumnia, & de veritate iuretur. Ioan. Andr.

Quamvis a in causis spiritualibus (in quibus debet de veritate dicenda iurari) canones non indicant alicui calumniae iuramentum: nos tamen (quia frequenter calumniari videmus in ipsis) utile reputamus, quod simul (sicut plerique observant) tam de veritate dicenda, quam de calumnia (ut via pracludatur calumniis) iurari debeat in eisdem.

CAP. II.

In causa appellationis iurari debet de calumnia, & veritate dicenda.

Idem.

In appellationis causa (quanquam in principali iuratum fuerit) praestare debemus calumniae iuramentum. Et idem in iuramento de veritate dicenda volumus observari.

Procurator deputatus post iuramentum calumniae, iurabit de calumnia. h. d.

Procuratores quoque (qui post iuramentum calumniae deputantur) teneri volumus (ut calumnia vitetur ab ipsis) ad subeundum huiusmodi iuramentum: etiam si a suis dominis, quid ponere, aut respondere, seu agere debeant, sint instructi.

Iudex quoties sibi videtur, exegit iuramentum malitiae: etiam si de calumnia, vel veritate iuratum sit. Ioan. Andr.

In omnibus autem causis, nedum antè, sed etiam postquam litem fuerit contestata; si de veritate, si de calumnia sit iuratum in ipsis, potest iudex a partibus exigere iuramentum malitiae, quoties viderit expedire.

a Cetera istum nota, quod iuramentum de calumnia differt a iuramento de veritate. l. 1. §. quod observari. 6. eod. Nam iuramentum de calumnia est de credulitate: unde si aliud sit, non est perjurium, quoniam admodum dicitur de iuramento partem respondentem articulo per non credit, neg. respondenti confitetur sed solum relevat ad iuramentum ab onere probandi. Pet. de Anc. Font.

CAP. III.

Procurator habens speciale mandatum iuratur de calumnia. Ioan. Andr.

Idem.

Nihil a tibi iudex iniuriam fecisse censetur, qui procuratorem tui adversarii constitutum, ad causam habentem super hoc speciale mandatum, admittit praestandum in ea calumniae iuramentum.

DE RESTITVTIONE SPOLIATORVM.

TITVLVS V.

CAP. I.

In civilibus non admittitur spoliatio exceptio, facta a alio quam ab auctore. In criminalibus admittitur facta a non tam modo sit de tota substantia vel maiori parte. Exceptio probanda debet intra quindecim dies: aliter fit condemnatio expensarum. Ioan. Andr.

Innocentius IV. in Concilio Lugdun.

Requens b & assidua nos quæria circumfertur, quod spoliatio exceptio nonnunquam in iudiciis calumniosè proposita, causas ecclesiasticas impedit & perturbat: dum enim exceptioni insistant, appellationes interponi contingit, & sic iuramentum de perjurio; perimitur causæ cognitio principalis: & propterea nos, qui voluntarios labores appetimus, ut quietum aliis præparemus, finem litibus cupientes imponi, & calumniae materiam amputare: Statuimus, ut in civilibus negotiis, spoliatio objecta (quæ ab alio, quam ab auctore facta proponitur) iudex in principali procedere non postponat. Sed si in civilibus ab auctore, in criminalibus autem se spoliatum reus asserat, a quoquoque intra quindecim dierum spatium (post diem, in quo propositur) quod asserit comprobabit: alioquin in expensis quas interim actor ob hoc fecerit (iudiciali taxatione præhabita) condemnatur: alias (si iudex æquum visum fuerit) puniendus. Illum autem spoliatum intelligimus in hoc casu (cum criminaliter accusatur) qui non sua substantia, vel maiori parte ipsius se per violentiam destitutum affirmat: & secundum hoc loqui canones, non credendum est intellectui: quia nec nodi contendere, nec inermes inimicis opponere nos debemus: habet enim spoliatus privilegium, ut non possit ex sui iam evicti.

Exceptio de spoliatioe facta a tertio, contra verum spoliatum iudice statuendum debet restitutionem petere, aliter auctoritate exceptione non obstante. Ioan. Andr.

Solet a autem inter scholasticos dabitur a spoliato a tertio, de spoliatioe contra suum auctorem exceptio, an ei tempus a iudice debeat indulgeri, intra quod restitutionem imploret: ne forte sic velint exire, ut omnem accusationem eludat, quod satis equum & iustum consonum æstimamus. Quod si intra tempus indultum restitutionem non petierit, & causam cum peccatis non ducat ad finem: non obstante spoliatioe exceptione deinceps poterit accusari.

Agenti super rebus ecclesiasticis, non obstat exceptio spoliatioe privatarum rerum, vel e converso. Ioan. Andr.

Ad hoc sancimus, ut rerum privatarum spoliatio agentis super ecclesiasticis, vel e contrario, nullatenus opponatur.

CAP. II.

Ecclesia, qua petit restitutionem decimarum (quæ se dicuntur

a De intellectu vide Matthæum sing. 149. incip. nota, quod dominus, adde Innoc. & Alexan. in l. qui bona. §. si alieni. §. de damn. infest. b vide Matthæum de assidua decem. c de conturbat. d in antiq. Codic. no. filii domi. e extra. p. 101.

